

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра соціології та соціальної роботи**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету суспільних наук
Остапеч Ю.О.
« _____ » _____ 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІОЛОГІЯ МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**
Галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**
Спеціальність **054 Соціологія**
Освітня програма **Соціологія**
Статус дисципліни **вибіркова**
Мова навчання **українська**

Ужгород – 2022

Робоча програма з навчальної дисципліни «**Соціологія масових комунікацій**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки** спеціальності **054 Соціологія** освітньої програми «**Соціологія**».

Розробник: Афанасьєв Дмитро Миколайович, доцент, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи

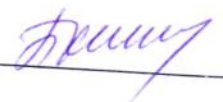
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **соціології та соціальної роботи**

протокол № 13 від «24» травня 2022 р.

Завідувач кафедри Шандор Ф.Ф.

Схвалено науково-методичною комісією **факультету суспільних наук**

протокол № 8 від «07» червня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії Попадич О.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4	4
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3	7	8
	Лекції:	
	24	8
	Практичні (семінарські):	
	18	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	48	78

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Соціологія масових комунікацій» – розвиток умінь та навичок ефективної взаємодії майбутнього соціолога з аудиторією засобів масової комунікації (ЗМК). Завдання курсу: аналіз сучасних поглядів щодо функціонування мас-медіа у суспільстві: студенти мають можливість ознайомитись з теоретичними та емпіричними можливостями дискурсивного, нарративного аналізу, з перспективами постмодерністського погляду на суспільство. Розглядаються загальні проблеми комунікаційної діяльності між різними агентами в суспільстві, принципи соціологічного дослідження масової інформації та комунікації, а також особливості соціологічного погляду на окремі ЗМК в сучасному суспільстві. Дисципліна спрямована на міждисциплінарний підхід до вивчення масової комунікації, в якому знайшли відбиття соціально-філософські, соціально-психологічні, соціологічні, лінгвістичні та семіотичні концепції комунікації.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства

та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності (СК):

СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології.

СК02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій.

СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.

СК05. Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження

СК07. Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців

СК09. Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування іноземною мовою, ведення ділової документації.

СК10. Здатність виконувати професійні ролі у проектній діяльності в галузі соціальної проблематики, прогнозування процесів та явищ в сучасному соціумі.

СК13. Здатність ефективно розробляти проекти і заявки для участі в українських та міжнародних конкурсах з метою отримання фінансування для інноваційних послуг або розвитку наукових, дослідницьких контактів.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Соціологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.	РН01
Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.	РН02
Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.	РН03
Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.	РН04
Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.	РН07
Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу	РН08

професійної літератури.	
Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів.	PH10
Застосовувати відповідні соціологічні дослідження та реалізовувати дослідницькі професійні навички стосовно теоретичних та прикладних аспектів вивчення соціальних змін.	PH17
Відслідковувати загальні і локальні зміни у масовій свідомості, проводити, спостереження за психологічним станом окремих груп та верств населення.	PH18
Проводити пошук ефективних засобів використання соціальних механізмів регулювання соціально-політичних, економічних та етнокультурних процесів методом проведення соціологічних досліджень.	PH19
Здійснювати координацію інформаційних потоків з метою задоволення потреб соціального управління, спираючись на сучасні соціальні технології.	PH23

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Соціологія масових комунікацій»:

Очікувані результати навчання з дисципліни (використано таксономію Б. Блума)	Шифр ПРН
Пам'ятаємо: студенти пригадують, визначають, ідентифікують основні поняття та терміни дисципліни: соціологічне дослідження, кількісні методи збору інформації, якісні методи збору інформації тощо.	PH01
Розуміємо: студенти пояснюють ідеї та концепції, про які вони дізнались і які виникли в процесі розвитку соціологічних знань, проблеми вивчення суспільства соціологічними методами.	PH02
Застосовуємо: студенти застосовують набуті знання про положення соціологічних теорій та концепцій щодо дослідження соціальних змін в Україні та світі.	PH03
Розуміємо: студенти пояснюють закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ через використання кількісних та якісних соціологічних методик у контексті професійних задач.	PH04
Застосовуємо: студенти здатні використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі соціологічного дослідження з використанням різних методів (пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації).	PH07
Створюємо: студенти створюють щось нове, обґрунтовують власну позицію, роблять та аргументують самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.	PH08
Застосовуємо: студенти володіють навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методик	PH10

Застосовуємо: студенти застосовують навички проведення соціологічних досліджень стосовно теоретичних та прикладних аспектів вивчення соціальних змін.	PH17
Оцінюємо: студенти відслідковують загальні і локальні зміни у масовій свідомості, проводять вибіркові спостереження за психологічним станом соціальних прошарків та верств населення.	PH18
Створюємо: студенти здійснюють пошук ефективних засобів використання соціальних механізмів регулювання соціально-політичних, економічних та етнокультурних процесів методом проведення вибірових соціологічних досліджень.	PH19
Застосовуємо: студенти вміють координувати інформаційні потоки з метою задоволення потреб соціального управління, спираючись на сучасні соціальні технології.	PH23

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: залік; презентація результатів виконаної індивідуальної /групової роботи студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форма поточного контролю: доповідь на практичних заняттях

Форма модульного контролю: контрольна робота

Форма підсумкового семестрового контролю: залік

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів
Практичні заняття, доповідь з презентацією	9	45
Презентація (обраної моделі комунікації)	1	5
Модульна контрольна робота	1	50
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з трьох компонентів різної складності:

Перший компонент – тестові завдання. Тестові завдання покликані оцінити знання з тематичної проблематики модулю, яка надавалася на лекціях і обговорювалася на практичних заняттях. Залежно від орієнтування у

тематичному матеріалі по тестах, дане завдання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 10 балів.

Другий компонент – опис термінів та понять. Студенту пропонується операціоналізувати соціологічні терміни та поняття. Завдання спрямоване на логічне мислення і охоплює зміст лекційного матеріалу з тем модулю. Залежно від орієнтування у тематичному матеріалі, дане завдання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 20 балів.

Третій компонент – запитання описово-аналітичного характеру, яке має на меті оцінити обізнаність здобувача з програмовим матеріалом. Від студента вимагається відтворити отримані знання та надати рекомендації з покращення функціонування ЗМК в соціумі. Залежно від послідовності викладу і орієнтуванні у матеріалі, ця частина завдань модульної контрольної роботи максимально може бути оцінена у 20 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) – заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) – заслуговує студент, який:

- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає з певним помилками;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання за програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Структура і зміст соціології масової комунікації. Співвідношення понять «інформація» та «комунікація». Два підходи до природи інформації — атрибутивний і функціональний. Масова комунікація як соціальне явище. Особливості спілкування через мас-медіа. Масова комунікація як об'єкт соціологічних досліджень. Історія соціології масових комунікацій. Соціологія масових комунікацій як наука.

Тема 2. Поняття комунікації. Теорії та моделі масової комунікації. Буденне і наукове розуміння комунікації. Елементарна схема комунікації. Типізація комунікації. Чотири типи комунікації, які репрезентують аспекти комунікативного процесу: моделі трансмісії, моделі ритуалу, моделі привернення уваги і моделі рецепції. Пророк і міфолог масових комунікацій М. Маклюен. М.Хоркхаймер і Т.Адорно – основоположники радикальної теорії «індустрії культури».

Тема 3. Природа і структура комунікативного процесу. Складники комунікації: суб'єкт комунікації, предмет комунікації, комунікативні засоби, комунікативний процес. Взаємодія між суб'єктом і предметом комунікації, її характер, структура, спрямованість. Аспекти природи комунікативного процесу. Форми участі комуніканта у процесі спілкування та форми взаємодії з предметом спілкування. Одновекторна та багатовекторна комунікація.

Тема 4. Комунікаційні дії і їх форми. Комунікаційні потреби. Ієрархія потреб. Комунікаційна діяльність. Три форми комунікаційної дії: наслідування, діалог та управління. Види комунікаційної діяльності: мікрокомунікація, мідікомунікація та макрокомунікація. Комунікаційні потреби. Елементи, що відрізняють «комунікаційні потреби» від «потреб» взагалі. Типологізація та ієрархія потреб.

Тема 5. Комунікаційні канали. Види та типи комунікаційних каналів. Поняття комунікаційного каналу. Еволюція комунікаційних каналів. Природні комунікаційні канали - невербальні та вербальні. Штучні комунікаційні канали. Усна, документальна та електронна комунікація. Комунікаційні бар'єри. Цензура як зброя комунікаційного насилля. Дерево комунікаційних каналів.

Тема 6. ЗМК. Характеристика різних ЗМК. Поняття засобів масової комунікації. Завдання, функції, ефекти засобів масової комунікації. Преса, радіо, телебачення, Інтернет - основні характеристики та види впливів на аудиторію. Поняття «новина» та її риси. Структура ЗМК в Україні. Медіапланування як технологія роботи соціальної організації з аудиторією.

Тема 7. Методи дослідження діяльності ЗМК. Соціологічний аналіз функціонування та сприйняття каналів масової комунікації. Порівняльна характеристика каналів МК. Методи соціологічного та соціопсихологічного вивчення комунікаційних переваг. Дві групи методів дослідження змісту повідомлень: класичні, традиційні методи аналізу (журналістський аналіз тексту, біографічний, історичний, літературний, психологічний, юридичний, соціологічний методи) і формалізований метод — контент-аналіз. Обов'язкові

елементи традиційних досліджень. Внутрішній та зовнішній аналіз при традиційних методах.

Тема 8. Сутність і можливості контент-аналізу. Аналіз змісту повідомлень соціологічного дослідження соціальної інформації. Мета звернення до дослідника до аналізу змісту тексту. Типи стратегій контент-аналізу в залежності від аспекту масової комунікації, що розглядається. Класифікація одиниць аналізу змісту. Поняття про кількісні та якісні характеристики змісту повідомлень. Специфіка контент-аналізу аудіальних та візуальних повідомлень. Розвиток контент-аналізу у зарубіжній соціології. Контент-аналітичні дослідження в колишньому СРСР та на Україні.

Тема 9. Реклама. Види, функції реклами. Поняття реклами в сучасному світі. Історія розвитку реклами. Соціологія рекламної діяльності. Основні правила реклами у ЗМІ різних типів. Типи реклами за різними характеристиками. Види реклами за В.Полукарповим та В.Ворошиловим. Основні функції реклами. Психологія сприйняття рекламних повідомлень. Схеми AIDA, AIDMA.

Тема 10. Цінності та символи у масовій комунікації. Зв'язок аксіології та семіотики з соціологією масових комунікацій. Типологія цінностей та символів у масовій комунікації. Операційний контекст взаємодії цінностей та символів. Ціннісна інтерпретація текстів у контент-аналізі. Цінності політичної свідомості.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Структура і зміст соціології масової комунікації	10	4	2			4	10	1	1			8
Тема 2. Поняття комунікації. Теорії та моделі масової комунікації	8	2	2			4	8	1	0			7
Тема 3. Природа і структура комунікативного процесу	7	2	1			4	7	0	1			6
Тема 4. Комунікаційні дії	11	2	2			7	11	1	0			10

і їх форми. Комунікаційні потреби. Ієрархія потреб												
Тема 5. Комунікаційні канали. Види та типи комунікаційних каналів	11	2	2			7	11	1	1			9
Тема 6. ЗМК. Характеристика різних ЗМК	9	2	2			5	9	1	0			8
Тема 7. Методи дослідження діяльності ЗМК	9	2	2			5	9	1	0			8
Тема 8. Сутність і можливості контент-аналізу	8	2	2			4	8	1	0			7
Тема 9. Реклама. Види, функції реклами	8	2	2			4	8	1	0			7
Тема 10. Цінності та символи у масовій комунікації	7	2	1			4	7	0	1			6
Модульна контрольна робота	2	2	0			0	2	0	0			2
Разом	90	24	18			48	90	8	4			78

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Структура і зміст соціології масової комунікації	2	1
2.	Поняття комунікації. Теорії та моделі масової комунікації	2	0
3.	Природа і структура комунікативного процесу	1	1
4.	Комунікаційні дії і їх форми. Комунікаційні потреби. Ієрархія потреб	2	0
5.	Комунікаційні канали. Види та типи комунікаційних каналів	2	1
6.	ЗМК. Характеристика різних ЗМК	2	0

7.	Методи дослідження діяльності ЗМК	2	0
8.	Сутність і можливості контент-аналізу	2	0
9.	Реклама. Види, функції реклами	2	0
10.	Цінності та символи у масовій комунікації	1	1
	Разом:	18	4

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Структура і зміст соціології масової комунікації	4	8
2.	Поняття комунікації. Теорії та моделі масової комунікації	4	7
3.	Природа і структура комунікативного процесу	4	6
4.	Комунікаційні дії і їх форми. Комунікаційні потреби. Ієрархія потреб	7	10
5.	Комунікаційні канали. Види та типи комунікаційних каналів	7	9
6.	ЗМК. Характеристика різних ЗМК	5	8
7.	Методи дослідження діяльності ЗМК	5	8
8.	Сутність і можливості контент-аналізу	4	7
9.	Реклама. Види, функції реклами	4	7
10.	Цінності та символи у масовій комунікації	4	6
	Модульна контрольна робота	0	2
	Разом	48	78

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням мережі Google Meet названі засоби, методи та форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних, практичних (семінарських) та лабораторних занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту (заліку) здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Афанасьєв Д.М., Орос О.Б. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Соціологія масових комунікацій» (для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 054 «Соціологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти). Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 27 с.
2. Городенко Л. Новітні медіа: мережеві інформаційно-комунікаційні ресурси: монографія. Київ: Центр Вільної Преси, 2010. 172 с.
3. Костенко Н.В. Масова комунікація / Макеєв С. (ред.) Соціологія. Київ: «Українська енциклопедія» ім. М.П.Бажана, 2017. С.153-180
4. Костенко Н.В., Іванов В.Ф. Досвід контент-аналізу. Моделі та практики. Київ: Центр вільної преси, 2003. 140 с/
5. Крейг Р. Інтернет-журналістика: робота журналіста і редактора у нових ЗМІ / пер. з англ. А.Іщенка. Київ: Вид. дім «КМ Академія», 2007. 324 с.
6. Лукашевич М.П. Основи соціології масової комунікації: підручник для студ. вищ. навч. закл. України. Київ: ППК ДСЗУ, 2009. 307 с.
7. Луман Н. Реальність мас-медіа / за ред. В.Іванова та М.Мінакова; пер. з нім. В.Климченко. Київ: АУП, ЦВП, 2010. 158 с.
8. Мазурик О.В., Єрескова Т.В., Никифорова Н.О. Методологія та методи соціологічних досліджень: практикум. Донецьк: Східний видавничий дім, 2011. 232 с.
9. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / пер. з англ. О.Возьна, Г.Сташків. Львів: Літопис, 2010. 538 с.
10. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник для студентів педагогічних коледжів / Ред.-упор. В.Ф.Іванов, О.В.Волощенко; За наук. ред. В.В.Різуна. Київ: Центр Вільної Преси, 2014. 431 с.
11. Орос О.Б. Соціологія: методичні рекомендації. Ужгород: УжНУ, 2021. 45 с.
12. Орос О.Б., Афанасьєв Д.М. Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи студентів спеціальності 054 «Соціологія». Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 22 с.
13. Паніна Н.В., Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій. 2-е видання, доповнене. Київ: ІС НАН України, 2007. 320 с.
14. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування: підручник. Київ: Києво-Могилянська академія, 2017. 342 с.
15. Почепцов Г. Від facebook'у і гламуру до WikiLeaks: медіа комунікації. Київ.: Спадщина, 2012. 464 с.
16. Різун В.В. Теорія масової комунікації: підручник. Київ: Просвіта, 2008. 260 с.
17. Суська О.О. Персоніфікація інформаційного обміну: монографія. Київ: Видавництво «Логос», 2013. 256 с.
18. Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник / За заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К., Іванова В. Київ: Кондор, 2018. 256 с.
19. Чудовська І. Соціологія масових комунікацій: навчальний посібник. Київ, 2021. 235 с.

20. Чудовська-Кандиба І.А. Соціокультурні виміри рекламних практик. Київ: КІС, 2010. 445 с.
21. Штромайер Г. Політика і мас-медіа / пер. з нім. А.Орган. Київ: КМ Академія, 2008. 303 с.
22. Яремчук С.С. Соціологія масової комунікації: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015. 248 с.

Допоміжна література

1. Єжова Л. Ф. Інформаційний маркетинг: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2002. 560 с.
2. Лукашевич М., Туленков М., Яковенко Ю. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій: підручник. Київ: Каравела, 2017. 544 с.
3. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: навчальний посібник. Київ: МАУП, 2004. 464 с.
4. Луман Н. Реальність мас-медіа / За ред. В.Іванова та М.Мінакова; пер. з нім. В.Климченко. Київ: АУП, ЦВП, 2010. 158 с.
5. Пилипенко В.Є., Вишняк О.І., Куценко та ін. Спеціальні та галузеві соціології: навчальний посібник. Київ: Каравелла, 2003. 304 с.
6. Пітерс Дж.Д. Слова на вітрі: історія ідеї комунікації / пер. з англ. А.Іщенко. Київ: Вид. дім «КМ Академія», 2004. 302 с.
7. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: навчальний посібник. Київ: Атіка, 2004. 480 с.
8. Соціологія: терміни і поняття: навчальний словник-довідник / за заг. ред. В.М.Пічі [Ю.Ф.Пачковський, О.І.Пташник-Середюк, С.А.Шудло та ін.]. Львів: Новий Світ-2000, 2018. 658 с.